

РЕЙ БРЕДЪРИ СПОМНЯШ ЛИ СИ МЕ?

Превод от английски: Крум Бъчваров, 1999

chitanka.info

— Спомняш ли си ме? Разбира се, че си ме спомняш!

Непознатият зачака с протегнатата напред ръка.

— Ами, да — казах аз. — Ти си...

Млъкнах и се огледах наоколо за помощ. Намирахме се по средата на улица във Флоренция, Италия. Беше пладне. Той бързаше в едната посока, аз в другата и едва не се сблъскахме. Сега очакваше да изрека името му. Изпаднал в паника, затършувах в мозъка си, който въртеше на празни обороти.

— Ти си... — повторих аз.

Той стисна ръката ми, сякаш се страхуваше, че мога да избягам. Лицето му сияеше. Познаваше ме! Не трябваше ли да му върна тази чест? „Говори!“ — мислеше си мъжът.

— Аз съм Хари! — извика той.

— Хари...?

— Стадлър! — със смях излая той. — Твоят месар!

— Божичко, разбира се! Хари, здравей приятелю! — С облекчение стиснах ръката му.

Той едва не затанцува от радост.

— Приятел, нали? На петнайсет хиляди километра от дома. Нищо чудно, че не ме позна! Аз съм в Грандхотела! Мозайката на пода във фойето е поразителна! Да вечеряме заедно, а? Флорентински пържоли — послушай своя месар! В седем довечера! Да!

Отворих уста да си поема дъх и да избълвам мощен отказ, но...

— Довечера! — извика той.

Завъртя се и се втурна нанякъде, като едва не попадна под колелата на голям мотоциклет. После се провикна от отсрещния тротоар:

— Хари Стадлър!

— Ленард Дъглас — глуповато отвърнах аз.

— Знаем. — Той ми махна с ръка и изчезна в тълпата. — Знаем...

„Боже мой! — помислих си, зазяпан в стиснатата ми и изоставена длан. — Кой беше този?“

Моят месар.

Сега си го спомних зад щанда — как мели кайма, с бяла шапчица върху оредяващата руса коса, невъзмутим немец с розови като свинска наденица бузи.

Моят месар, да!

— Божичко! — продължавах да мърморя през остатъка от деня. — Господи! Какво ме накара да приема? Защо, по дяволите, ми предложи? Та ние дори не се познаваме, освен че ми казва „Това е пет долара и шейсет“, а аз отвърщам: „Довиждане“! По дяволите!

Цял следобед звънях в хотелската му стая на всеки половин час. Никакъв отговор.

— Ще оставите ли съобщение, господине?

— Не, благодаря.

„Страхливец — мислех си. — Остави съобщение, че си се разболял. Остави съобщение, че си умрял!“

Безпомощно зяпах телефона. Разбира се, че не го бях познал. Кой би познал някого далеч от неговия щанд, бюро, автомобил, пиано или там, където някой стои, седи, продава, приказва или доставя? Монтьора без омазнения му гащеризон, адвокатата без раирания му костюм и пъстрата му риза, стриптийзьорката без корсета и минималните ѝ бикини — всички, всички непознати и много обидчиви! Всички ние очакваме, че където и да идем и както и да се облечем, незабавно ще ни познаят. Крачим край брега в далечни страни като дегизирани величия и викаме: „Аз се завърнах!“.

Но на кого му пука? Сега пък този месар... без шапката си, без окървавената си престилка, без вентилатора на тавана, за да разпъжда мухите, без лъскавите ножове, острите куки, камарите розово месо... той беше маскираният отмъстител.

Освен това пътуването го бе освежило. Обикновено става така. Две седмици обилна храна, скъпи вина, много сън, прекрасни сгради — и човек се събужда подмладен с десет години и не му се иска да се прибере вкъщи, за да остарее отново.

Ами аз? Аз бях шампион по губене на години и набиране на километри. Двамата с моя месар се бяхме превърнали едва ли не в тийнейджъри, преродени, за да се сблъскат наред флорентинска улица, да побърбят и да поразмърдат паметта си.

— По дяволите! — Злобно набирах номера му. Пет часът: мълчание. Шест: никакъв отговор. Седем: същото. Господи!

— Стига! — извиках през прозореца.

И забиха камбаните на всички флорентински черкви, сякаш за да потвърдят съдбата ми.

Бам! Някой затръшна врата на излизане.

Аз.

Срещнахме се в седем и пет. Бяхме като двама ядосани любовници, които не са се виждали от няколко дни и сега бързат, изпълнени с бурно самосъжаление, за да отидат на вечеря, макар изобщо да нямат апетит.

„Яж и тичай“, не, „Яж и бягай“: това беше изписано на лицата ни, докато се олюлявахме наред фойето и в последния момент си стискахме ръце. А може би мерехме силите си на канадска борба? Отнякъде измъкнахме фалшиви усмивки и хладен смях.

— Ленард Дъглас — извика той. — Ах ти, кучи сине!

И млъкна и се изчерви. В крайна сметка, месарите не проклинат редовните си клиенти.

— Искам да кажа — рече той, — да вървим!

После ме набути в асансьора и не престана да дудне, докато не стигнахме в ресторанта на мецанина.

— Какво съвпадение. Напред улицата. Храната тук е чудесна. Ето го нашия етаж. Насам!

Седнахме да вечеряме.

— За мен вино. — Месарят прегледа списъка с вината като стар познавач. — Ето едно превъзходно. „Сейнт Емилиън“ от хиляда деветстотин и седемдесета. Да?

— Благодаря. За мен много сухо водка мартини.

Моят месар се намръщи.

— Но — бързо прибавих, — ще пийна и малко вино, разбира се!

За начало си поръчах салата. Той пак се намръщи.

— Салатата и мартинито ще ти развалят вкуса за виното.

Извинявам се.

— Добре тогава — припряно казах аз. — Салатата по-късно.

Поръчахме си пържоли, неговата алангле, моята добре запечена.

— Извинявай — рече месарят ми, — но би трябвало да се отнасяш по-внимателно към месото.

— А не като към Жана д'Арк.

— Страхотен майтап. Не като към Жана д'Арк.

В този момент пристигна виното. Бързо подадох чашата си, радостен, че мартинито ми се е забавило или че изобщо няма да се появи. През следващата минута спокойно душех, разклацах и отпивах от „Сейнт Емилиън“. Моят месар ме наблюдаваше като котка, която гледа много странно куче.

Преглътнах със затворени очи и кимнах.

Непознатият от отсрещната страна на масата също отпи и кимна. Ето че имахме нещо общо.

Заяпахме се към сумрачния хоризонт на Флоренция.

— Хм... — отчаяно търсейки тема за разговор, казах аз, — ... какво мислиш за флорентинското изкуство?

— Картините ме нервират — призна той. — Всъщност най-много ми харесва да обикалям. Италианските жени! Искане ми се да ги опаковам в лед и да си ги занеса у дома!

— Хм, да... — прокашлях се аз. — Но Джото...

— Джото ме отегчава. Прекалено е в началото на историята на изкуството. Сковани фигури. Мазачо по ми допада. И най-вече Рафаело. И Рубенс! Имам месарски вкус към плът.

— Рубенс ли?

— Рубенс! — Хари Стадлър забучи на вилицата си няколко парченца салам, лапна ги и ги сдъвка. — Рубенс! Само гърди и задници, огромни облаци от розова плът, а? Можеш да усетиш как сърцето бие като барабан под цял тон такава маса. Всички жени са легнали — мяташ им се отгоре и направо потъваш. По дяволите момчето Давид, целият онзи студен бял мрамор дори без едно смокиново листо! Не, не, обичам цвета, живота и месото, което покрива кокала. Но ти не ядеш!

— Как да не ям! — Изядох парчетата кървав салам, розова пушена наденица и мъртвешки бяло проволоне, като се чудех дали не би трябвало да го питам какво мисли за ледено безцветните сирена по света.

Донесоха пържолите.

Тази на Стадлър беше толкова сурова, че можеше й направиш кръвна проба. Моят приличаше на съсухрена чернокожа глава, оставена да се опушва в чинията ми.

Месарят намръщено погледна към моето изгоряло жертвоприношение.

— Боже мой! — извика той. — Дори към Жана д'Арк са се отнесли по-добре! Още малко и ще се разсипе на пепел!

— А пък твоята — засмях се аз — още диша!

Всеки път щом стиснех зъби, пържолата ми хрущеше като сухи есенни листа.

Същ като У.К. Фийлдс^[1], Стадлър си запроправя път през стената от жива плът, като теглеше кануто след себе си.

Той убиваше вечерята си. Аз погребвах своята.

Хранехме се бързо. Скоро и двамата изпаднахме в паника, усетили, че би трябвало да поговорим още малко.

Ядяхме в ужасно мълчание като стара семейна двойка, ядосани на забравени спорове, причините за които също са забравени, оставяйки само раздражителност и няма ярост.

Започнахме да си мажем филийки с масло, за да запълним тишината. Поръчахме си кафе, което уби още малко време, и накрая се отпуснахме назад, загледани в непознатия отгатък снежното поле от ленена покривка, салфетки и сребро. И после с отвращение се чух да казвам:

— Когато се приберем у дома, трябва някой път пак да вечеряме заедно, за да си поговорим за срещата си тук, нали? За Флоренция, времето и картините.

— Да. — Той остави чашата си. — Не!

— Моля?

— Не — просто отвърна моят месар. — Нека си го признаем, Ленард. Когато си бяхме у дома, ние нямахме нищо общо. Нямаме нищо общо и тук, освен времето, разстоянието и пътуването. Нямаме за какво да приказваме, нямаме общи интереси. По дяволите, жалко, но е така. Всичко това беше в най-добрия случай импулсивно, а в най-лошия — кой знае защо. И двамата сме сами в чужд град. Но сме като двама гробари, които се срещат и се опитват да се ръкуват, но дланите им минават една през друга... хм. Заблуждавахме през цялото време.

Бях зашеметен. Затворих очи. Чувствах се така, сякаш можех да се ядосам, после шумно въздъхнах.

— Ти си най-откровеният човек, когото познавам.

— Мразя да съм откровен и реалистичен. — После се засмя. —
Опитвах се да ти се обадя цял следобед.

— И аз се опитвах!

— Исках да отменя уговорката ни.

— И аз!

— Изобщо не успях да се свържа.

— Аз пък не успях да се свържа с теб.

— Боже мой!

— Господи!

Двамата се разсмяхме, отметнахме глави и едва не паднахме от
столовете.

— Това е невероятно!

— Определено! — съгласих се аз, като имитирах Оливър
Харди^[2].

— Божичко, поръчай още една бутилка шампанско!

— Келнер!

Не можехме да престанем да се смеем, докато келнерът ни
наливаше шампанското.

— Е, вече имаме нещо общо — каза Хари Стадлър.

— Какво?

— Целият този смешно тъп прекрасен ден, започнал по обед и
завършил тук. Ще има да разказваме тази история на приятелите си
чак до края на живота си. Как съм те поканил и ти неохотно си се
съгласил, и как двамата сме се опитвали да отменим срещата, а после с
нежелание сме дошли да вечеряме, и тъпо сме мълчали, а после
изведнъж... — Той млъкна. Очите му се навлажниха и гласът му
омекна. — Как изведнъж вече не е било толкова тъпо. Така де.
Изведнъж сме се харесали един друг с взаимната си глупост. И ако не
се опитахме прекалено да проточим остатъка от вечерта, в крайна
сметка няма да е чак толкова зле.

Чукнахме се. И аз се бях трогнал.

— Когато се приберем у дома, никога няма да вечеряме заедно.

— Няма.

— И няма да ни се налага да се страхуваме от дълги празни
разговори.

— Само от време на време ще разменяме по някоя и друга
приказка за времето.

— Точно така.

— Но вечерта внезапно се оказа приятна, Ленард Дъглас, клиенте мой.

— За Хари Стадлър — вдигнах чаша аз. — Където и да отиде после.

— Бог да ме поживи. Бог да поживи и теб.

Отпихме и просто поседяхме пет минути, спокойни като стари приятели, неочаквано открили, че преди много, много време са обичали една и съща красива библиотечарка, която е докосвала книгите и лицата им. Но споменът избледняваше.

— Ще вали. — Извадих портфейла си и се изправих.

Стадлър ме наблюдаваше, докато прибрах портфейла в джоба на сакото си.

— Благодаря и приятна вечер.

— Аз ти благодаря — каза той. — Вече не се чувствам толкова самотен, въпреки всичко.

Допих остатъка от виното си, мляснах с наслада, бързо разроших косата на Стадлър и избягах.

На вратата се завъртях. Той ме видя и извика от отсрещния край на помещението:

— Спомняш ли си ме?

Престорих се, че спирам, размърдвам мозъка си, тършувам в паметта си. После го посочих и отвърнах:

— Месарят!

Той повдигна чаша.

— Да! Месарят!

Бързо се спуснах по стълбището и прекосих покрития с мозайка под на фойето, който беше прекалено красив, за да стъпваш по него. После излязох навън в бурята.

Дълго вървах под дъжда с вдигнато нагоре лице.

„По дяволите — помислих си, — самият аз не се чувствам толкова самотен!“

После, целият подгизнал и засмян, наведох глава и се затичах към хотела си.

---

[1] Псевдоним на Уилям Клод Дюкнфийлд (1880–1946) — американски водевилен актьор и кинокомик. — Бел.пр. ↑

[2] Оливър Харди (1892–1957) — американски кинокомик. —
Бел.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.